نازه‌های نشر

«نماز پیامبر(ص) و رویدادهای واقع در آن» منتشر شد

انتشارات دلیل ما مجموعه دوجلدی «نماز پیامبر(ص) و سلسله رویدادهای واقع در آن» را که ترجمه کتاب «صلاة النبی و سلسلة المحدثات الداخلة فیها» نوشته آیت‌الله سیدعلی شهرستانی است را با ترجمه سیدهادی حسینی در ۸۵۸ صفحه منتشر کرد.

نقل است ابوحمید ساعدی که خود از اصحاب پیامبر(ص) است در جمع ۱۰ نفر از یاران پیامبر(ص) گفت: من به نماز پیامبر از شما داناترم. گفتند: چطور؟ شما که بیشتر از ما از پیامبر پیروی نکرده و بیشتر از ما با ایشان مصاحبت و همراهی نکرده‌اى؟ گفت: بله. اصحاب گفتند: نماز رسول‌الله را به ما نشان و معرفی نما. جواب داد: رسول خدا وقتی به نماز می‌ایستاد، دست‌ها را تا محاذی شانه‌هایش بالا می‌برد، سپس تکبیر می‌گفت تا اینکه بدن بتی تحرک می‌شد. حمد و سوره قرائت می‌فرمود و هنگام رکوع دست‌ها تا شانه بالا و تکبیر می‌گفت و سپس به رکوع می‌رفت.

در رکوع، بدن خویش را مستقیم می‌داد، طوری که دست‌ها حضرت روی پای چپ نشسته و تکیه داده بودند. همه آن سر از رکوع برمی‌داشت، می‌فرمود: سمع الله لمن حمده. سپس دست‌ها را تا محاذی شانه بلند کرده و در حال قیام و سکون بدن می‌فرمود: الله‌اکبر و به سجده می‌رفت. در سجده دست‌ها را از بدن دور می‌کرد، در حالی که انگشتان پای حضرت، باز بود. حضرت بین دو سجده روی پای چپ می‌نشست. همین طور ادامه می‌داد تا سلام آخر که حضرت روی پای چپ نشسته و تکیه داده بودند. همه آن ۱۰ صحابی گفتند: راست گفتی! نماز رسول‌الله همان است که نقل کردی.

ابوحمید ساعدی که خود نماز پیامبر را دیده و به قدری توجه دارد که وضعیت انگشتان حضرت در سجده را گزارش می‌دهد، اگر رسول خدا دست بسته نماز می‌خواند، حتماً نقل می‌کرد؛ زیرا دست بسته نماز خواندن آشکارتر از انگشتان باز یا در سجده است. همچنین اگر پیامبر دست بسته نماز می‌خواند، ابوحمید ساعدی که به این موضوع اشاره نکرده - عمداً یا از روی فراموشی - ۱۰ صحابی پیامبر حتماً تذکر می‌دادند، بنابراین قطعاً پیامبر دست بسته نماز نخواندند.

مسئله آیت‌الله سیدعلی شهرستانی در کتاب «نماز پیامبر(ص)» به بررسی منشأ اختلاف در اذان، وضو، نماز، ازدواج، طلاق، حج، دیات و... می‌پردازد.

او در این باب نوشته است: آیا جز این است که أمرأیی آمدند و تعبد به کتاب و سنت اصیل را وانهادند و درک و فهم خویش را ملاک و معیار قرار دادند و بر اساس مصلحت اندیشی‌های خویش و ذوق و سلیقه‌هایشان عمل کردند.

آیت‌الله سیدعلی شهرستانی با تتبع در حقایق، کوشیده غبارها را از چهره گزاره‌های شریعت بزداید.

نکته‌ها

آیت‌الله محمدعلی جاودان

اگر او [مهدی (عج)] را می‌یافتم تا زنده بودم خدمتش را می‌کردم.

یاید از اشک و عزاداری برای امام حسین(ع) مراقبت کرد

بزرگی فرمود امام زمان(عج) در دهه اول در کربلا خیمه‌ای به پا می‌کنند و خودشان در آن به روضه‌خوانی و سخنرانی می‌پردازند؛ گویا این فرد موفق شده بود در این مجلس حضور داشته باشد. کسی که چشم پاک و با بصیرت داشته باشد می‌تواند در کربلای معلی در خیمه حضرت حاضر شده و به عزاداری بپردازد. البته درست است که ما از این توفیق بی‌بهره هستیم اما می‌توانیم با حضرت همراه باشیم. انسان اگر بخواهد تنها به اندازه یک قدم از این دنیا دهه بهره ببرد آن است که مراقب چشم خود باشد و سعی کند حتی با موارد گناه برخورد نکند تا بتواند از گریه و عزاداری بر امام حسین(ع) بهره ببرد.

پیامبر اکرم(ص) فرمودند: من از شما مژده رسالت نمی‌خواهم خواستم مودت ذی‌القربی است. حضرت، ذی‌القربی را در روز مباهله به همگان معرفی کردند. مباهله همتای غدیر بوده و بسیار مهم است. در روز مباهله پیامبر(ص) جلو و امام علی(ع) و حضرت زهرا(س) و حسنین (ع) پشت سر حضرت حرکت می‌کردند. مقصود از مودت و دوستی در عمل است، برای مثال کسانی که در عزاداری امام حسین(ع) لباس مشکی به تن می‌کنند بیانگر عملی مودت است که نشان از دوستی عملی دارد.

طبق صریح روایت‌ها؛ هر کس این مودت را در عمل کسب کند ما به خوبی او می‌افزاییم. هیچ اشکی نزد خداوند متعال محبوب‌تر از چشمی نیست که برای امام حسین(ع) اشک بریزد. این اشک در اصل پیوند دهنده انسان با عزاداری حضرت زهرا(س) در عالم عرش است. هیچ انسانی وارد قیامت نمی‌شود مگر آنکه چشمش گریان باشد و مراقبت کند مبادا با عملی ناپسند آن را از بین ببرد. اشک بر امام حسین(ع) ذخیره آخرت است. یک قطره اشک بر امام حسین(ع) آتش جهنم را خاموش می‌کند. پس از مرگ همه لحظات سختی و دشواری است اما عزاداران حسینی گرفتار این سختی نمی‌شوند بنابراین عزادار واقعی امام حسین(ع) کاری نمی‌کند که عمل صالحش نابود شود؛ چراکه می‌داند برای نجات قطعی خود از وحشت مرگ تا هنگام ورود به بهشت نیازمند اشک بر امام حسین(ع) است.

گفت‌وگو

دبیر سومین رویداد فیلم کوتاه عاشورایی در گفت‌وگو با قدس مطرح کرد

در جست‌وجوی جذابیت‌های فرمی برای پیام عاشورایی

یلدا آبان | در آستانه محرم فراخوان سومین رویداد فیلم کوتاه عاشورایی به مدیریت مجید مجیدی و دبیری محمد رهبر اعلام شد. این رویداد با نگاهی نو به پیام‌ها و مضامین عاشورایی برگزار می‌شود. همزمانی اعلام فراخوان این رویداد با اعلام بازبخش مجموعه‌های بلند مناسبتی تلویزیون انگیزه‌ای شد تا با محمد رهبر دبیر این رویداد گفت‌وگویی انجام دهیم تا هم از جزئیات رویداد جویا شویم و هم میزان توجه هنرمندان تلویزیون وسینما به اهمیت نگاه تو به مضامین و پیام‌های عاشورایی و محرم را مورد بررسی قرار دهیم. مشروح گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

■ از جزئیات فراخوان سومین رویداد فیلم کوتاه عاشورایی بفرمایید.

سومین دوره رویداد فیلم کوتاه عاشورایی «تصویر دهم» در ادامه حرکت دو سال پیش، با توجه به دغدغه ما در خبریه راه ایمان با مدیریت مجید مجیدی با هدف شناسایی استعدادهای جوان در این حوزه آغاز حرکت تولید جذاب و فاخر در حوزه عاشورا، با حمایت و پشتیبانی عتبه مقدسه امام حسین(ع) کار خود را آغاز کرده است. امسال علاوه بر حوزه فیلم کوتاه در قالب‌های داستانی، انیمیشن و مستند، بخش ایده هم به این رویداد اضافه شده تا کارها و ایده‌های خوب در این حوزه فرصت به ثمر نشستن و تولید پیدا کنند. الحمدلله و به مدد امام حسین(ع) سال پیش علاوه بر متعدد بودن آثار ارسالی شاهد تولیدات خیلی باکیفیتی در این حوزه بودیم و حتی اسم کارگردانان باسابقه نیز در میان آثار ارسالی دیده می‌شد، امیدواریم امسال با تداوم این حرکت شاهد فیلم‌های خوب و باکیفیتی باشیم.

■ نگاه نو به آیین‌های عاشورایی و پیام‌های حسینی تا چه اندازه در سینما و تلویزیون در حوزه فیلم‌های کوتاه و بلندوجود دارد؟

ما معتقدیم با همه تلاش‌هایی که در حوزه عاشورا با محوریت اباعبدالله(ع) در حوزه‌های مختلف هنری به ویژه سینما و تلویزیون صورت گرفته، هنوز آنچنان که در شأن و اندازه این اعتقاد، حرکت و واقعه است، تولید نداشتیم. ما قالب و زمان آثار زیر ۵دقیقه را برای این رویداد انتخاب کردیم تا سنگ بنای تولیدات خلاقانه و تأثیرگذار که قابلیت انتشار در فضای مجازی دارند را بگذاریم و تلاش کنیم پیام این واقعه مهم و مکتب عاشورا را در رسانه‌های نوین گسترش دهیم. ما با مدیریت استادان بنام این حوزه زیر نظر استاد مجیدی تلاش می‌کنیم نظر جامعه هنری و متخصصان سینما را به تولیدات این حوزه جلب کنیم.

■ تا چه اندازه در کشور ما شرایط جغرافیایی، تاریخی و هنری برای پرداختن به موضوعات و پیام‌های محرمی از جمله امام حسین(ع)، عاشورا و... وجود دارد؟

موضوعات و پیام‌های محرمی و عاشورایی نه محدوده به زمان و نه محدوده به مکان هستند. از دورترین شهرهای استان‌های شمالی تا جنوبی‌ترین شهر و روستاهای ایران، صدها سال است که محرم و عاشورا زنده نگه داشته شده و هر اقلیم، رسم، سنت و آیین خودش را دارد، از همین جهت است که پیام امسال رویداد تصویر دهم شعار «از حسین آموختم» انتخاب شده تا تولیدات محدود به محرم نباشد و تلاش کنیم هر کس در هر فرهنگ و اقلیمی در مورد آموزه‌های این مکتب بزرگ به خلق اثر هنری بپردازد.

■ بازخورد مخاطبان از آثاری که با این مضامین ساخته شده و در سینما و تلویزیون به ترتیب اکران و پخش شده، چگونه است؟

سینما عرصه قصه‌گویی است، هر پیام، حرف و مضمونی اگر در بستر قصه‌های جذاب و درست روایت شود، مورد استقبال مخاطبان است، تاریخ رسانه‌هایی مانند تلویزیون و سینما نشان داده، مخاطبان از قصه‌های خوب حمایت می‌کنند، سریال امام علی(ع) بهترین مثال برای این حوزه است، سریال‌ها و فیلم‌های دیگری هم مثل شب دهم و... می‌شود مثال زد. اساساً حرف ما در این رویداد همین است، به جای تمرکز بر مضامین شعاری، بر جذابیت‌های قصه و داستان و فرم تمرکز کنیم، پیام محرم و عاشورا به اندازه کافی بزرگ و متعالی است، این پیام متعالی باید در قالب قصه‌های خوب روایت شود.

■ چرا با وجود ظرفیت‌های موجود در عرصه فیلم‌سازی و تاریخی، بیشتر آثاری که با موضوع و پیام‌های عاشورایی وحسینی است، نمی‌تواند نظر مخاطب را به سوی خود جلب کند؟

عرض کردم، قوانین سینما و رسانه بر اساس مضمون پیش نمی‌رود، این حوزه نیازمند تخصص مورد نیاز خودش است نه پیام عاشورا و محرم که هیچ پیامی بدون داشتن داستان‌ها و فرم‌های خوب، مخاطب نخواهد داشت، من معتقد نیستم که هیچ کدام از آثار در این حوزه نتوانستند نظر مخاطب را جلب کنند، معتقدم نویسندگان و کارگردانانی که قصه‌های خوب داشتند همیشه موفق بودند، از روز واقعه تا شب دهم، مختارنامه و معصومیت از دست رفته نمونه آثار موفق این حوزه‌اند.

■ برنامه این رویداد برای اکران آثار برگزیده چگونه است؟

ان‌شاءالله پس از انتخاب و داوری در روزهای پایانی و نزدیک به اختتامیه، آثار علاوه بر اکران و نمایش در سال‌ها به صورت برخط نیز اکران خواهند شد، سال گذشته آثار به صورت همزمان در تهران، مشهد، قم و اصفهان به نمایش درآمدند و به مدت یک هفته نیز از طریق پلتفرم‌ها در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفتند، برای امسال هم در حال تدارک و برنامه‌ریزی هستیم که هر چه بهتر و پرشورتر برنامه نمایش و اکران که از نگاه ما مهم‌ترین عامل در تشویق فیلمسازان به تولید است، برگزار شود.

گفتنی است؛ در این دوره از رویداد فیلم کوتاه عاشورایی تصویر دهم علاقه‌مندان می‌توانند در سه قالب مستند، داستان و انیمیشن آثار خود را با مدت زمان حداکثر ۵دقیقه با کیفیت‌های HD و Full HD به دبیرخانه رویداد ارسال کنند. همچنین در بخش ایده‌های داستانی، طرح‌های اولیه فیلم‌نامه که شخصیت و کشمکش اصلی آن تعریف شده و دارای آغاز، میانه و پایان باشند و به مثابه یک ایده مناسب برای فیلم داستانی، وب‌سری، واقعیت مجازی یا مستند نوشته شده باشند، قابل ارسال هستند.

در سومین رویداد فیلم کوتاه عاشورایی «تصویر دهم» به سه نفر برگزیده هیئت داوران، یک فیلم منتخب آرای مردمی، یک نفر برگزیده ویژه هیئت داوران و سه نفر برگزیده بخش ایده به انتخاب داوران، تندیس و جوایز نقدی شامل ۳ تا ۵ سکه بهار آزادی و کمک هزینه ساخت فیلم کوتاه اهدا خواهد شد.

علاقه‌مندان به شرکت در این رویداد تا ۳۱ شهریورماه ۱۴۰۱ فرصت دارند پس از تکمیل فرم درخواست، آثار خود در حوزه «فیلم کوتاه» و «ایده‌های داستانی» را در سایت رسمی رویداد به آدرس www.tasvir۱۰.com و صفحه Instagram.com/tasvir۱۰official بارگذاری کنند.

آیت‌الله محمدحسن اختری مدیر عامل بنیاد بین‌المللی عاشورا در گفت‌وگو با قدس:

اصلاح جامعه مهم‌ترین پیام عاشوراست

مهدیه قمری | قیام امام حسین(ع) در روز عاشورا؛ همین یک جمله با تعداد معدودی از کلمات نشان می‌دهد یک قیام هر چند که هزار و ۴۰۰ سال از آن گذشته باشد، چقدر حرف برای گفتن و شنیدن دارد.

نهضت امام حسین(ع) گنجینه‌ای سرشار از پیام برای جویندگان حق و حقیقت است. آزادگانی که با بازخوانی این قیام درصدد اصلاح جامعه اسلامی و قرار دادن آن در جهت اهداف سیدالشهدا(ع) برمی‌آیند. آیت‌الله محمدحسن اختری مدیرعامل بنیاد بین‌المللی عاشورا در گفت‌وگو با ما از پیام‌های عاشورا می‌گوید؛ از انعکاس آن‌ها در زیارت عاشورا حرف می‌زند و از قصه‌ای سخن می‌گوید که شنیدنش از هر زبانی، حکایت شنیدن قصه‌ای نامکرر است.

■ جناب اختری، این همه تأکید بر حب امام حسین(ع) و زیارت ایشان در روایت‌ها از کجا نشأت می‌گیرد؟

خداوند فرمود: هر که امام حسین(ع) را دوست بدارد، مرا دوست داشته است، این موضوع نشان‌دهنده اهمیت ارادت و محبت بندگان خدا نسبت به اباعبدالله(ع) در نزد پروردگار است.

ما با علاقه‌مندی و ارادت به امام حسین(ع) یک عمل صالح و حسنه انجام داده‌ایم و وقتی در محرم و صفر برای ایشان مراسم عزاداری برگزار می‌کنیم یا پرچمی نصب می‌کنیم یا کارهای دیگری را برای عزاداران انجام می‌دهیم در صحیفه اعمال ما، این موضوع به عنوان یک عمل پسندیده ثبت می‌شود، زیرا از طریق امام حسین(ع) به همه ائمه اطهار(ع) متصل می‌شویم، اعلام بیعت کرده، با امام زمان(عج) ارتباط می‌گیریم و آمادگی برای ظهور ایشان را پیدا می‌کنیم.

این نهضت با وجود اینکه هزار و ۴۰۰ سال پیش رخ داده، اما ویژگی‌هایی از جمله زنده و پویا بودن همراه با نقش‌آفرینی در زندگی اجتماعی مردم و یک هدایتگر و روشنگر برای همه ماست را دارد.

■ انتقال پیام‌های عاشورایی که متعلق به زمان و مکان خاصی نیست، چگونه باید انجام شود؟

اگر همان طور که رهبر معظم انقلاب از مداحان، شاعران، مبلغان، گویندگان و... خواسته‌اند که آن‌ها پیام‌های عاشورا را طوری به مردم منتقل کنند که آن‌ها مضامین عاشورا و قیام امام حسین(ع) را درک کنند، اینچاست که می‌توانیم ادعا کنیم، پیام‌های نهضت امام حسین(ع) در جامعه نمود پیدا می‌کند.

قرار نیست در مراسم عزاداری فقط مردم با شنیدن روضه‌خوانی‌ها و مداحی‌ها گریه کنند، بلکه لازم است آن‌ها این مضامین را درک کرده و در زندگی خود اجرا کنند.

■ جامعه امروز نیازمند چه پیام‌هایی از نهضت امام حسین(ع) است؟

اینکه علت قیام عاشورا چیست، اطلاع از جزئیات چونگی این قیام و اطلاع از دستاوردهای آن از جمله موضوعات مهمی است که برای درک آن باید از جزئیاتش مطلع باشیم.

■ بهترین منبع برای دریافت پیام قیام سیدالشهدا(ع) و علت آن چیست؟

بهترین دلیل، منبع و اساسی‌ترین سند؛ سخنان ایشان در شرایطی از جمله اینکه وقتی از امام حسین(ع) خواسته شد با یزید بیعت کنند، زمانی که ایشان از مدینه خارج شدند، هنگامی که ایشان مجبور به ترک مدینه شدند، پاسخ‌های امام حسین(ع) به افرادی که در مسیر از علت قیام ایشان سؤال می‌پرسیدند و حتی زمانی که ایشان در مسیر مدینه به عراق برای جماعتی که همراهشان بودند، سخنرانی داشتند.

■ مهم‌ترین پیام قیام عاشورا را چه می‌دانید؟

اصلاح جامعه مهم‌ترین پیام قیام عاشوراست، امام حسین(ع) در جملات و بیانات مختلف فرمودند، حرکت و قیام من به خاطر این است که جامعه در نگرانی عمومی قرار دارد، اختلافات و مشکلات در جامعه موجب ایجاد فضایی شده که از مسیر حق به مسیر باطل رفته‌ایم، بنابراین با قیام خود می‌خواهم این انحراف مسیر را اصلاح کنم.

در واقع امام حسین(ع) می‌خواستند، جامعه‌ای که پیامبر(ص) برای ساختنش تلاش و زحمت بسیاری کشیده‌اند و در آن زمان به انحراف کشیده شده بود را اصلاح کنند.

ایشان بارها تأکید کردند که می‌خواهند جامعه امت اسلامی را اصلاح کنند تا مشکلات و انحرافات ایجاد شده را رفع کنند و برای اجرای این موضوع باید جامعه را صالح می‌کردند.

در واقع پیام امام حسین(ع) این است که افراد خداخواه، دیندار، مؤمن و... به افرادی که زیر ظلم و ستم قرار گرفته‌اند، کمک کنند و آن‌هایی که در ظلمت قرار گرفته‌اند به روشنایی و نور برگردانده شوند.

■ چگونه می‌توان جامعه را بر اساس قیام امام حسین(ع) و پیام آن اصلاح کرد؟

در جامعه ما حاکمیت، قوانین و اجرای آن اسلامی است، اما انحرافاتی نیز مانند خلاف، اختلاس، ناشایستگی، ناهنجاری‌ها، دروغ، گران‌فروشی و... وجود دارد، راهکار رفع این ناهنجاری‌ها و اصلاح جامعه این است که به ترویج امر به معروف و نهی از منکر در جامعه بپردازیم، پیام‌های نهضت عاشورا و امام حسین(ع) را درک کرده و در زندگی اجتماعی خود اجرایی کنیم.

■ در پایان چرا امام زمان(عج) به قرائت زیارت عاشورا تأکید بسیار داشته‌اند؟

آنچه اهمیت دارد اصل زیارت است، اینکه چگونه زیارت کنیم و در مرحله بعد چه صحبت‌هایی در این دیدار با ائمه اطهار(ع) و پروردگار داشته باشیم، از جمله مهم‌ترین نکاتی است که باید در زیارت به آن توجه کنیم.

از سوی دیگر سیره و حرکت امام حسین(ع) بزرگ، تاریخی و سرشار از پیام‌هایی است که باید به هر نسلی منتقل شود، قیام ایشان باید به عنوان یک الگو مورد توجه همه مردم قرار بگیرد، زیرا در این قیام ما با دفاع از مظلومان، فداکاری، اسوه شهادت در راه خدا و... بیشتر آشنا می‌شویم.

در زیارت دانشگاه بیان کرد: حادثه عاشورا با احادیث طینت و با احادیث فطرت پیوند می‌خورد. عاشورا از یک سو عهد و پیمانی است که خداوند با همه انسان‌ها بسته و انسان‌ها آنچه را در سر و باطن و حقیقت خود انتخاب کرده‌اند، با فطرت الهی در تضاد نیست، بلکه آن را آشکار می‌کنند و در صحنه کربلا همه دارند باطن خود را آشکار می‌کنند که آن حقیقت فرد است.

پارسانیا با اشاره به تبیین و توصیف عاشورا، اظهار کرد: فلسفه تاریخی در ذیل حادثه عاشورا نهفته است که به همه عالم پیوند می‌خورد و از آن زاویه باید به تحلیل و تبیین آن پرداخت. بخشی از توجه به واقعه عاشورا تبیین این واقعه است که در ظرف علوم اسلامی و دانش‌هایی که در این حوزه راه افتاده است قابل دفاع کردن است.

او درباره توصیف این واقعه نیز گفت: وقتی شیعیان به توصیف مسئله می‌پردازند در آنجا سخن بر سر این است که امام با چه معنایی زیست می‌کند و چگونه دارد رفتار و تعامل می‌کند. یعنی عمل امام حسین(ع) در عمیق‌ترین لایه، خالص‌ترین عمل نسبت به حق تعالی است. در این عمل و همه آنچه در آن می‌گذرد جمال الهی دیده می‌شود.

او همچنین سطح عمیقی از توحید را آنچه در حادثه کربلا رخ داد دانست و افزود: آنچه در این حادثه رخ می‌دهد به درک امام حسین(ع) و معنایی که به آن زیست می‌کند برمی‌گردد و این سطح عمیقی از توحید است. امام حسین(ع) خود یک انسان اسوه برای حیات و زندگی انسان‌هاست و نوع مواجهه امام حسین(ع) با مسئله و فهمی که شیعیان از رفتار امام بدست می‌آورند بخشی از دانش شیعیان است.

او با اشاره به اینکه عاشورا از لحاظ معرفتی سطوح متفاوتی دارد گفت: واقعه عاشورا واقعه‌ای درس‌آموز است و در نحوه تعامل شیعیان با نظام‌های موجود تأثیر می‌گذارد که از این جهت باید به آن توجه کرد. پیگیری نقش عاشورا در حیات و زیست شیعیان مهم است. عاشورا یک حادثه کاملاً سیاسی و اجتماعی، یک حادثه متافیزیک است که با فلسفه آفرینش پیوند می‌خورد و به همین تناسب در شاکله شیعیان به لحاظ رفتاری تأثیر می‌گذارد.

او در انتها با بیان اینکه عاشورا بخشی از هویت شیعیان در تاریخ بوده است اظهار کرد: عاشورا در حوزه رفتار و عملکرد سیاسی شیعیان اثر گذاشته و نوع مقاومت‌های اجتماعی‌ای که در تاریخ رخ داده الهام گرفته از این واقعه بوده است. به عنوان مثال می‌توان به امام خمینی(ره) اشاره کرد که از ظرفیت عاشورا برای الهام گرفتن و الهام بخشیدن به جامعه استفاده کرد.

کتابخانه حسینی

کتاب «حسین(ع)؛ عقل سرخ» چه می‌خواهد بگوید؟

روایت تغییر طعم اسلام از محمدی به ابوسفیانی

رواق | در دستون معرفی کتاب امروز سراغ کتاب «حسین(ع)؛ عقل سرخ» رفتیم که متن پیاده شده سه جلسه گفت‌وگوی حسن رحیم‌پور ازغدی در خصوص نهضت امام حسین بن علی(ع) و آرمان شهدای عاشوراست که در سه روز متوالی ۱۰،۹ و ۱۱ محرم الحرام سال ۸۰ صورت گرفته و به طور زنده از شبکه یک سیما پخش شده است.

در نخستین نشست از این مجموعه که به ترتیب «با عقل در عاشورا»، «عاشورا، پایان تأویل» و «حسین(ع) از مستضعفان می‌گوید» نام دارند، رحیم‌پور ازغدی تلاش می‌کند به این پرسش پاسخ دهد که چه شد ۵۰ سال پس از رحلت رسول خدا معادله قوا در جامعه و حکومت ۱۸۰درجه تغییر کرد، همه چیز معکوس شد و معروف به جای منکر نشست؟ او در پاسخ مفصل به این پرسش از این فرایند به «تغییر طعم اسلام» تعبیر می‌کند و می‌گوید: «در سال ۶۱هجری هم چیز به ظاهر درست و طبیعی بود و توده مردم و افکار عمومی، اوضاع را چندان غیرطبیعی نمی‌دیدند. هم چیز در دستگاه‌های تبلیغاتی توجیه شده بود.

در سال ۶۱هجری هم مثل قبل بر مأذنه‌ها شعار توحید می‌دادند و مردم رو به قبله نماز می‌گزاردند؛ اما طعم اسلام تغییر کرده بود. شهر، شهر اسلام بود و نبود. مردم مسلمان بودند و نبودند. حکومت دینی بود و نبود. «بود» به این معنا که در مجالس، حرف از دین و پیغمبر و قرآن بود؛ «نبود» به این معنا که بیشتر احکام حکومتی اسلام و در رأس آن، اجرای عدالت اسلامی و اجرای بدون تبعیض حدود الهی و قوانین حکومتی، ترک شده بود. در حاشیه همین شهر اسلامی بود که گردن حسین بن علی(ع) را زدند و دختران بنیان‌گذار و مؤسس مدینه دینی و جامعه اسلامی را به زنجیر کشیدند».

او در دومین این نشست‌ها سراغ کالبدشکافی این مسئله می‌رود که چه شد جامعه اسلامی دوانی را به خود دید که فردی چون یزید که به فسق و فساد شهره بود برای مسئولیت زمامداری بر این جامعه مطرح شد و در پاسخ به آن به دو مسئله عمده اشاره می‌کند؛ نخستین مورد، خزیدن باندهای فاسد قدرت‌طلب، ابتدا در گوشه‌ای از حاکمیت و سپس نفوذ به لایه‌های عمیق‌تر به منظور تغییر اصول نهضت پیامبر(ص) است و دوم، فاسد شدن و دریی دنیا افتادن بعضی از سران سابقه‌دار جهان اسلام بود که آن‌ها را بدل به سرمایه‌دارانِ بزرگ و رانتخوارانِ حکومتی کرد.

آخرین فصل این کتاب، همچنان که از عنوانش مشخص است، روایت مستضعفان از زبان حسین بن علی(ع) است. رحیم‌پور در این بخش از گفتار خود به شرح خطبه منایی حرف می‌زند که به باور او: «کاملاً نشان می‌دهد که سیدالشهدا(ع) از مدت‌ها قبل می‌دیدند که شیب سیاسی و اجتماعی به سمت کربلاست و عطر عاشورا در فضا هست و از این رو افکار عمومی را از مدت‌ها قبل آماده می‌کردند و اخطارهای قبلی می‌دادند و زمینه را می‌ساختند برای اتفاقی که قرار است چند ماه بعد بیفتد».

دیدگاه

حجت‌الاسلام دکتر حمید پارسانیا:

مقاومت‌های اجتماعی شیعیان الهام‌گرفته از کربلاست

حمید پارسانیا گفت: عاشورا در حوزه رفتار و عملکرد سیاسی شیعیان اثر گذاشته و نوع مقاومت‌های اجتماعی‌ای که در تاریخ رخ داده الهام گرفته از این واقعه بوده است.

به گزارش خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)، حجت‌الاسلام دکتر حمید پارسانیا در نشستی با عنوان «نقش عاشورا در فلسفه اجتماعی شیعیان» که به صورت مجازی و به همت مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران برگزار شد، گفت: انسان وقتی از عالم طبیعت کوچ می‌کند، این کوچ ظاهراً از زمین و زمان است اما واقعاً در زمین و در زمان است و انسان به حقیقت این عالم گام برمی‌دارد. عاشورا هم به لحاظ زمان در یک مقطعی از زمان است اما از لحاظ حقیقت که می‌نگریم با همه عالم در ارتباط است.

این استاد دانشگاه بیان کرد: حادثه عاشورا با احادیث طینت و با احادیث فطرت پیوند می‌خورد. عاشورا از یک سو عهد و پیمانی است که خداوند با همه انسان‌ها بسته و انسان‌ها آنچه را در سر و باطن و حقیقت خود انتخاب کرده‌اند، با فطرت الهی در تضاد نیست، بلکه آن را آشکار می‌کنند و در صحنه کربلا همه دارند باطن خود را آشکار می‌کنند که آن حقیقت فرد است.

پارسانیا با اشاره به تبیین و توصیف عاشورا، اظهار کرد: فلسفه تاریخی در ذیل حادثه عاشورا نهفته است که به همه عالم پیوند می‌خورد و از آن زاویه باید به تحلیل و تبیین آن پرداخت. بخشی از توجه به واقعه عاشورا تبیین این واقعه است که در ظرف علوم اسلامی و دانش‌هایی که در این حوزه راه افتاده است قابل دفاع کردن است.

او درباره توصیف این واقعه نیز گفت: وقتی شیعیان به توصیف مسئله می‌پردازند در آنجا سخن بر سر این است که امام با چه معنایی زیست می‌کند و چگونه دارد رفتار و تعامل می‌کند. یعنی عمل امام حسین(ع) در عمیق‌ترین لایه، خالص‌ترین عمل نسبت به حق تعالی است. در این عمل و همه آنچه در آن می‌گذرد جمال الهی دیده می‌شود.

او همچنین سطح عمیقی از توحید را آنچه در حادثه کربلا رخ داد دانست و افزود: آنچه در این حادثه رخ می‌دهد به درک امام حسین(ع) و معنایی که به آن زیست می‌کند برمی‌گردد و این سطح عمیقی از توحید است. امام حسین(ع) خود یک انسان اسوه برای حیات و زندگی انسان‌هاست و نوع مواجهه امام حسین(ع) با مسئله و فهمی که شیعیان از رفتار امام بدست می‌آورند بخشی از دانش شیعیان است.

او با اشاره به اینکه عاشورا از لحاظ معرفتی سطوح متفاوتی دارد گفت: واقعه عاشورا واقعه‌ای درس‌آموز است و در نحوه تعامل شیعیان با نظام‌های موجود تأثیر می‌گذارد که از این جهت باید به آن توجه کرد. پیگیری نقش عاشورا در حیات و زیست شیعیان مهم است. عاشورا یک حادثه کاملاً سیاسی و اجتماعی، یک حادثه متافیزیک است که با فلسفه آفرینش پیوند می‌خورد و به همین تناسب در شاکله شیعیان به لحاظ رفتاری تأثیر می‌گذارد.

او در انتها با بیان اینکه عاشورا بخشی از هویت شیعیان در تاریخ بوده است اظهار کرد: عاشورا در حوزه رفتار و عملکرد سیاسی شیعیان اثر گذاشته و نوع مقاومت‌های اجتماعی‌ای که در تاریخ رخ داده الهام گرفته از این واقعه بوده است. به عنوان مثال می‌توان به امام خمینی(ره) اشاره کرد که از ظرفیت عاشورا برای الهام گرفتن و الهام بخشیدن به جامعه استفاده کرد.

مشکلات مجالس محرم را به «صدای هیأت» بگویید

همزمان با فرارسیدن ایام عزاداری سالار شهیدان سامانه صدای هیأت برای اعلام نقطه‌نظرات و گزارش مردمی در مراسم هیأت‌ها و همچنین حل مشکلات و معضلات اجرایی هیأت‌های سراسر کشور آغاز به کار کرد.

به گزارش مهر، صدای هیأت رسالتش رسیدگی به مشکلات هیأت‌های مذهبی و پیگیری امور جاری این تشکیلات مردم‌نهاد و همچنین پیگیری گزارش‌های مردمی در این حوزه است. برای ارتباط با سامانه صدای هیأت می‌توانید عدد ۱ را به سامانه پیامکی ۱۰۰۰۴۶۱۵ ارسال کرده و یا به وبگاه اینترنتی صدای هیأت با نشانی sedayeheyat.ir مراجعه نمائید.